

[Práce a mzda \(/\)](#), [Pracovní úrazy \(/kategorie/pracovni-urazy\)](#).

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XXV. Úmrtí zaměstnance po propadnutí střešním světlíkem (/clanky/kazuistiky-pracovnich-urazu-nehod-vzniklych-pri-vykonu-prace-xxv-umrti-zamestnance-po)

[PRACOVNÍ ÚRAZY \(/KATEGORIE/PRACOVNI-URAZY\)](#).

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XXV. Úmrtí zaměstnance po propadnutí střešním světlíkem

26. 2. 2021 [JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA \(/autori/judr-petr-kozmin-llm-mba\)](#).

Velká část znaleckých posudků v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je vyžadována i v oblasti stavebnictví. Z pohledu rizikovosti patří tato oblast k vysoce rizikovým oborům, kde dochází k mnoha pracovním úrazům. Stavebnictví představuje poměrně široký komplex činností, který v sobě zahrnuje lidského činitele, technická zařízení, energie a pracovní prostředí, ve kterém jsou pracovní činnosti vykonávány. Pracovníci na stavbách se pohybují na místech, kde se vyskytuje mnoho nebezpečných činitelů, např. prach, hluk, stroje, elektrická zařízení, a pohybují se ve výškách a nad volnou hloubkou. Zejména práce ve výškách je činnost, při které často dochází k nežádoucím pracovním úrazům z důvodu pádu, sklouznutí nebo zřícení z výšky (pády ze střechy, z lešení a pod.) Kauza, o které bude tentokráte řeč, přináší případ pádu

pracovníka ze střechy skrze střešní světlík, který skončil, bohužel, tragicky.

Popis události

Jedno únorové ráno loňského roku v době okolo 9. hodiny došlo při provádění stavebních a montážních prací na střeše haly jedné společnosti v západních Čechách z přesně nezjištěných příčin k propadnutí osoby. Pan Jaroslav propadl skrz střešní světlík na zem do vnitřního prostoru haly z výšky asi 14 metrů. Pádem z této poměrně velké výšky utrpěl drtivá poranění různých částí těla, na jejichž následky na místě zemřel. Bohužel nebylo možno zjistit skutečné příčiny jeho pádu. Mohlo se stát, že pan Jaroslav uklouzl a upadl na kluzké a namrzlé střeše, neboť se na některých místech nacházela námraza a led, případně mohlo dojít k jeho zakopnutí o volně ložené role izolace a pádu skrze střešní světlík. V každém případě však bylo zjištěno, že Jaroslav nebyl při práci na střeše haly řádně zajištěn proti pádu, ačkoliv mu tuto povinnost nařizovaly právní a ostatní předpisy k zajištění BOZP, tedy že závažným způsobem porušil bezpečnostní předpisy. Během znaleckého zkoumání byly posouzeny všechny dostupné spisové podklady, které tvořily výpovědi jeho spolupracovníků, protokol o ohledání místa činu a fotodokumentace. Žádný z jeho spolupracovníků onu událost přímo neviděl.

Šetření příčin nehody

Samotný úvod šetření byl zaměřen na osobu postiženého - Jaroslava, který vlastnil živnostenské oprávnění pro své podnikání. Pan Jaroslav na stavbě pracoval na základě objednávky. Předmětem objednávky bylo provedení montážních prací při stavbě haly. V objednávce bylo obsaženo

 upozornění na povinnost používat vlastní osobní ochranné pracovní

prostředky podle vyhodnocení rizik prováděných prací podle nařízení vlády č. 495/2001 Sb. (/predpisy/4952001-sb) a v souladu se směrnici OOPP na dané stavbě. Dále mj. prohlášení zhotovitele (tedy i pana Jaroslava), že všichni pracovníci na stavbě budou řádně proškoleni ve znalosti předpisů BOZP a PO, prohlášení, že pracovník předloží objednavateli platné oprávnění k provádění své činnosti včetně revizí vlastního elektrického nářadí a doklad o platné lékařské prohlídce včetně zdravotní způsobilosti pro práci ve výškách. Zhotovitel (tedy i pan Jaroslav) se zavázal, že bude dodržovat technologický postup týkající se jeho práce, směrnice OOPP, opatření k vyhodnoceným rizikům na stavbě a platné předpisy BOZP pro staveniště. Také písemně prohlásil, že byl proškolen.

Z fotografické dokumentace a z protokolu o ohledání místa činu bylo zřejmé, že pan Jaroslav na sobě měl oblečený bezpečnostní postroj P-30, který je základním vybavením pro zachycení pádu a je v souladu s požadavky technických norem EN 361 a EN 358. Bezpečnostní postroj byl v oblasti levého ramene přeříznut. Celotělový postroj však zajišťuje bezpečnost pracovníka v případě, že není poškozen. Vystala tedy také otázka, jak dlouho byl panem Jaroslavem používán, když datum výroby bylo září 2010. Výrobce postroje povoluje dobu jeho používání maximálně na 5 let; poté musí být vyřazen za účelem provedení inspekce ze strany výrobce nebo jiné pověřené osoby. Provedená inspekce pak stanovuje další dobu jeho použití.

Z výpovědí svědků, fotodokumentace a z protokolu o ohledání místa činu vyplynulo, že pan Jaroslav nebyl v době propadnutí světlíkem odpovídajícím způsobem zajištěn proti pádu. Z výpovědí jednotlivých ob ze stavby vyplývá, že všichni prováděli výškové montážní práce

spojené se střešní konstrukcí haly a v inkriminované době společně pokládali trapézové plechy na střeše, ručně je dořezávali a ukládali konstrukce světlíků. Nikdo z nich však neviděl, jak došlo k pádu pana Jaroslava. Z ohledání místa činu vyplynulo, že povrch střechy, po kterém se Jaroslav pohyboval, byl zčásti pokryt plechem, částečně tepelnou izolací, fólií a částečně PVC. Povrch střechy byl zejména v místech pokrytí PVC kluzký, na některých místech se nacházela námraza a led.

Okolo světlíku, kterým došlo k pádu Jaroslava, se nacházel ohraničený prostor ve tvaru nepravidelného obdélníku o rozměrech 9 m pravé ohraničení, 5 m levé ohraničení a 24 m přední a zadní ohraničení. To dále tvořily kovové stojany, přičemž prostor mezi nimi byl vymezen bílým lanem ve výši 600 mm a lano bylo opatřeno červenobílými praporky. Uvnitř tohoto ohraničení byl onen světlík o rozměrech 12 x 3,8 m, horní hrana okraje světlíku byla ve výšce 250 mm, světlík byl překryt zelenou plachtou, která byla v pravém zadním rohu roztržena. Roztržený otvor v plachtě měl rozměry 800 x 1750 mm. Okolo světlíku byly uloženy role izolace. Podlaha okolo světlíku byla tvořena tepelnou izolací, v pravé části vedle světlíku byla na tepelné izolaci položena zelená fólie. Na této fólii ve vzdálenosti asi 4 m od pravého zadního okraje světlíku byl položený elektrický kabel ukončený zástrčkou, kdy tento kabel vedl od přímočaré rozbrušovačky, která ležela na plechové části střechy vlevo vedle pátého světlíku v první řadě od pravého okraje střechy. Ve vzdálenosti asi 25 m od levého zadního rohu dotčeného světlíku, ve směru k levé straně střechy, byla na podlaze položena elektrická přenosná rozvodová skříň.

V průběhu znaleckého zkoumání byly posuzovány všechny dostupné spisové podklady, které byly znalci dodány. Dále výpovědi jednotlivých
terů na stavbě, protokol o ohledání místa činu a fotodokumentace. Z

výše uvedeného však nebylo možno zcela jednoznačně specifikovat, jaký byl celý děj vzniku úrazu pana Jaroslava. S jistotou však mohlo být konstatováno, že došlo k jeho propadnutí skrze střešní světlík na podlahu vnitřního prostoru haly z výšky asi 14 metrů, že utrpěl drtivé poranění těla, na které na místě zemřel. Jednoznačné však bylo, že při své pracovní činnosti na střeše nebyl řádně zajištěn proti pádu podle požadavků právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP, čímž závažným způsobem porušil bezpečnostní předpisy.

Jaké konkrétní povinnosti v oblasti BOZP pan Jaroslav porušil

Pokud máme odpovědět na tuto otázku, musíme si nejdříve připomenout, že pan Jaroslav byl OSVČ, tzn. fyzickou osobou, která provozovala samostatně výdělečnou činnost podle živnostenského zákona ([/predpisy/4551991-sb](#)). Dále si musíme uvědomit, že byl zároveň zhotovitelem ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) ([/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-12](#)), a d) zákona č. 309/2006 Sb. ([/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-12](#)). Podle tohoto ustanovení se na něj také vztahovala ustanovení § 101 odst. 1 ([/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101](#)), 2 ([/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101](#)), a 5 ([/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101](#)), § 102 ([/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-102](#)), § 104 ([/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-104](#)), a § 105 zákona č. 262/2006 Sb. ([/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-105](#)), zákoníku práce, a ustanovení § 2 až § 11 zákona č. 309/2006 Sb. ([/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-2](#)). V souladu s ustanovením § 13 zákona č. 309/2006 Sb. ([/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-13](#)) platí, že tam, kde se v zákoníku práce

([/predpisy/2622006-sb](#)), nebo v zákoně č. 309/2006 Sb. uvádí zaměstnavatel nebo zaměstnanec, rozumí se tím i pan Jaroslav, který byl OSVČ. Na základě výše uvedeného musel znalec konstatovat následující:

- Tím, že pan Jaroslav jako zhotovitel vstoupil do ohraničeného a vyznačeného prostoru, kde hrozilo nebezpečí pádu bez zajištění osobními ochrannými pracovními prostředky (OOPP), ačkoliv jimi byl vybaven a byl i řádně poučen a proškolen (podle dokumentace o školení), postupoval v rozporu s ustanovením § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. ([/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-5](#)), podle kterého měl za povinnost organizovat práci tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci byli chráněni proti pádu nebo zřícení.

- Tím, že nepoužil OOPP, postupoval dále v rozporu s ustanovením § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 362/2005 Sb. ([/predpisy/3622005-sb/text?effect=31-12-9999#ss-3](#)), když nepřijal technická a organizační opatření k zabránění pádu z výšky do hloubky, propadnutí a nezajistil jejich provádění na pracovišti, které leželo ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod ním volná hloubka přesahovala 1,5 m.

- Pan Jaroslav při práci na střeše v rozporu s článkem VI., bod 2 Přílohy k nařízení vlády č. 362/2006 Sb. ([/predpisy/3622006-sb](#)), nezajistil svoji ochranu proti pádu do světlíku správným použitím OOPP proti pádu z výšky.

- Podle ustanovení § 101 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb. ([/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101](#)), zákoníku práce,

ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkala výkonu práce. Pan Jaroslav coby OSVČ vystupoval v danou chvíli současně jako zhotovitel i jako zaměstnavatel, z čehož vyplývá, že nepostupoval tak, aby zajistil svoji vlastní bezpečnost, neboť nepoužil předepsané OOPP a způsobil si tak svým opominutím smrtelný pracovní úraz.

Závěr

Vzhledem k tomu, že k **obdobným pádům pracovníků** z výšky neustále dochází, nemělo by se v praxi zapomínat na to, aby:

práci ve výškách vykonávali pouze kvalifikovaní a zdravotně způsobilí pracovníci,

byla upřednostňována především kolektivní ochrana pracovníků **před ochranou individuální,**

pokud není zajištěna odpovídající kolektivní ochrana, aby osoby pracující ve výškách měly **přiděleny vhodné osobní ochranné pracovní prostředky** a byly seznámeny **s návodem k jejich používání,**

zvolené OOPP odpovídaly povaze prováděné práce, předpokládaným rizikům a povětrnostní situaci, aby umožňovaly bezpečný pohyb a aby byly pravidelně prohlíženy a zkoušeny v souladu s požadavky průvodní dokumentace,

zvolený OOPP proti pádu, popřípadě pracovní polohovací systém,

včetně kotevních míst, byl určen v technologickém postupu a pokud

prováděná činnost nevyžaduje jeho zpracování, byl odborně způsobilým pracovníkem určen vhodný způsob zajištění proti pádu, respektive polohování, včetně míst kotvení, byly všechny pracovní činnosti organizovány na základě stanovených pracovních postupů, se kterými budou všichni pracovníci důkladně seznámeni, byly pravidelně prováděny kontroly dodržování právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP a dodržování zásad bezpečného chování **na těchto pracovištích stavby**, byla pozornost věnována školením o práci ve výškách, jejichž součástí jsou i zásady správného používání přidělených OOPP, byly výše uvedené činnosti, kde se vyskytuje více zhotovitelů, navzájem dostatečně koordinovány, vykonávání rizikových pracovních činností nebylo prováděno osamocenými pracovníky.

[Vytisknout celý článek](#)

[Stáhnout článek jako PDF\(/print/pdf/node/13603\).](#)

Klíčová slova

[SMRTELNÉ PRACOVNÍ ÚRAZY \(/REJSTRIK/SMRTELNE-PRACOVNI-URAZY\).](#)

[PRACOVNÍ ÚRAZ \(/REJSTRIK/PRACOVNI-URAZ\).](#)

[BOZP \(/REJSTRIK/BOZP\).](#)

[ZAJIŠTĚNÍ BOZP \(/REJSTRIK/ZAJISTENI-BOZP\).](#)